

Працячары ўсік краю, злучайтесь!

Кошт нумару—15 руб. (вып. 22 г.)

САВЕЦКАЯ ВЕЛДАРУЗЬ

ВЫДАНЬНЕ ЎСЕБЕЛАРУСКАГА ВЫКАНАЎЧАГА КАМІТЭТУ САВЕЦАЙ.

ТРЭЦІ ГОД ВЫДАНЬНЯ.

Штодзенняя газэта.

№ 252 (657). Аўторак, 14-га лістапада 1922 г.

Весцы пагожае... Голад.

Шмат хто з нас—антымісты. Шмат хто з нас пакладае найлепшыя, розавыя надзеі на тое, што адраджэнне сельскага гаспадаркі пойдзе наперад шпаркімі крокамі.

Ды і як не пакладаць гэтых надзеяў, колі ўраджай сёлета быў добры, колі ў сялянства засталося шмат лішку хлеба, якіх яму хопіць на толькі на тое, каб прахарчаванца да другой восені, на толькі на тое, каб заселіць вясною сваё поле, а пават і на тое, каб задавольніць плюны пашай калпраці, нашага «хлебарудукта», нашага дзяржаўнага гандлю, які мае на мэце даць весцы патробныя ў сельскага гаспадарцаў рэчы, а замест іх атрымаци, выкачаць частку гэтых лішку.

Шмат хто з гэтых антымістаў, седзячы ў горадзе, думает, што 1922 і 1923 год і запраўды будзе адзначаны гісторыі нашай гаспадаркі ў першы год адраджэння. Мы прымуць дзень першы слыгні перасылью. Мы павінны выйдці, першы гандль сельскіх уладаў пад галовами нашых антымістаў.

Справа ў тым, што колі лінкі хлеба будуть традиція так, як яны традиція зараз,—то на толькі што гандль там якога, на толькі насенія на вясну, а і хлеба на хопіць дзеля таго, каб прахарчаванца да вясны.

Разумныя гаспадары—сяляне у эзін голас кажуць—колі на будзе змешчана п'янства і самагон—то хлеба на хопіць, хлеб будзе ўвесы змаршаваны.

Трэба сказаць—што гэта так. Хлеба на хопіць пават на харчаванье вескі, колі зараз жа на будзе змешчыць п'янства і самагон—то хлеба на хопіць, хлеб будзе ўвесы змаршаваны.

Трэба сказаць—што гэта так.

Усіх бакоў. Як поспасці, гэта п'янства пашырылася на вёсках да такіх абхватаў, што здаецца і разы на яго пінаке піама. П'юць зараз на вёсцы усе і п'юць без прасыні.

П'е старшыня вадаснога віка наўчага камітэту, п'е пісар, п'е земадзял, п'е сельсавет, п'е падчас і камуністычнай ячэйкі націху. П'е волупродыпектар, — п'юць усе сяляне без розніцы стану і ўзросту. Нейкай ліпкай, зловоннія хмыра абхапіла вёску.

І глыбокі памылонацца тыя, хто думае, што перавыбары сельсаветаў і волепадомкамаў падправяць сораву, палепшаць апарат Савецкай улады на вёсцы.

Мы зноў перасылераем. Ні трэба чакаць ад перавыбараў міны нябеснай. Перавыборы дадуць мала, а мож пават стацца і так, што п'яніц у сельсаветах трошкі падварыцца.

Мы мя згушчаем фарбу. Мы адзначаем тое, што ёсьць. А ёсьць то, што дадылі базыслаў і базу марніус хлеб. Можна розна тумачыць прычыны гэтага вясковага п'янства, але ад гэтага тлумачэння нічога не падправіцца.

Трэба п'янства зьнічыць, зьнічыць баз жалю, баз літасьці. Трэба схапіць за чупрыну селяніна, які топіцца ў самагоне, і выцягнуць яго на сухі бераг. Колі мя зробім гэтага,—на вёсцы будзе мя ўлада Савецкая, а лада самагону. Колі на зьнічым новага ворага, — мя зьнічыць нас.

Мы перасылераем. Вёска застапеніца баз хлеба, без насенія, колі на будзе змешчаны самагон, колі усе застапеніца так, як мя ёсьць зараз.

Усіх польскіх дэпутатаў у Сойм выбраны 88, альбо прыблізна адна пятая часць усяго ліку дэпутатаў Сойму. Як паведамляе «Рэч Паспаліта» у раздзелі выданій за 10-е лістапада, паводлуг газетаў блёку нацыянальных меншасці, мандаты, атрыманыя блёкам, дзецаца на асобных нацыянальнасцях так: 38 жыдоў, 16 немцаў, 18 украінцаў; з Валыні і Палесія, 10 беларусаў і 1 расеец. Скаўшы разам гэтым лічбы, атрымоўшем 73 у той час, як агульная лічба дэпутатаў блёку павінна быць 63; зічышь, ёсьць абынка ча 10 чалавек альбо немцаў (6 замест 16), адлью жыдоў (28 замест 38); украінцаў менш 18 мя можа быць, бо толькі ад Валыні іх прайшло 12; беларусаў таксама менш, дзесяці быць мя можа. Дагэтуль вядома аў выборах на ссыпішках блёку такіх беларускіх «дзеячоў»: у Новаградку—Кахановіча, Яреміча, Рагулі; у Свяцінінах—ксяндза Адама Станкевіча; у Лідзе—Аntonia Асаніка і Сымона Rak-Mіхайлоўскага, у Горадні і Астроге—Якавіка Сымона. Пе-видома, што прайшоў у Браславе, дзе блек здабыў 2 мандаты і дзе на першым мейсце блек пастаўлены

Два беларусы, прайшлі, па «дзяржаўных» ссыпішках блёку, якія прынадлігаюць 11 мандатам (дзяржаўных ссыпішках блёку беларусы займалі 4, 7, 13, т. д. месцы). Цікава і знаменна, што на Вільні блек ае атрымаў 1 аднаго мандату. Калі пачауць падлік галасоў, то выходзіла, што блек павінен атрымаць 1 мандат, а вартаўская газэта «Кур’ер Порані» у нумары за сёмое лістападу пісала, як факт, што блек прайшоў па Вильні даўж дэпутатаў; уроніц жа выявілася, што не аднаго.

Таксама трэба п'яніцца, што некалькі «беларусаў» прайшлі па ссыпішках «Віланіна», як, напрыклад, Галавіч Фація па Лідзкаму вакругу і Шакун па Пінскаму. Але як яны будуть трымама ў Сойме, пакажа будучына. Што п'яніца да беларусу, враноўшы на ссыпішках блеску, та ѿ сваім часе віленская газэта «блек» засяродзіла на тое, што выбары закон дрэнна састаўлены. Паустае пават думка скасаваць выбары ў акругах. Рэзультат вібараў падзеінічаўша ламляючы за ўсе польскіе партыї. У «вартаўскіх» газетах ад «Рэчы Паспаліта» да «Роботніка» ўключаючы, друкуючы трывожныя аргументы аб... небысцены, заграждаючы Польшчы ад націянальных меншасці і скарэзіца на тое, што выбары закон дрэнна састаўлены. Паустае пават думка скасаваць выбары ў акругах. Рэзультат вібараў будуты мець значэнне для далейшага налітычнага жыцця Польшчы. При выбарах «прызыдэнта» Рэчы Паспалітай правая часць Сойму («х'еня») будзе, пэўна, галасаваць пропущаніем Пілсудзкага. Дробная ж польская партыя, пэўна, будуты галасаваць за папя «Начальнікі Дзяржаўны», іначай кажучы, польская часць Сойму падлеціца блізка што на роўную часткі. Пры такіх варунках гаспадаром становіча зьяўляца націянальная меншасці. Ёсьць вескі, што блек забяціў падмогу Пілсудзкаму над варункам въмены палітыкі ўраду ў націянальным п'яніні.

У кожным разе нікай сталаі большасці ў новым Сойме памя, кожны раз могуць тварыцца новыя камбінацыі, і палітычнае жыццё «дэмакратычнай» Польшчы пойдзе на роўню, зізгаваю дарога, як і п'яніца па вуліцы. Як ігны валіца па канаву, так і сучаснае буржуазнае Польшча пры кіданіні з боку у бок можа зваліца ў бяздонніе. Туды ся і дарога!

Выбары у Польшчы.

У Валыні не прафішоў пі адзін польскі дэпутат. Выбрали 12 украйнаў і 4 жыды. Польскім кандыдатам не памагаў нікакі рэпрэзыент польскай улады. Кажуць, нібы польскі ўрад пастаўнікі аудзіраваць выбары на Валыні, дзеяла чаго пущаючы приздэркі. Гэты чуткі выкідаючы валікае неўдаваленне сярод націянальных меншасці, якія пагражают Пілсудзкаму.

Апіраючца на «незаконнасць».

ВАРШAWA, 10-11. З прычыны атрымання ссыпісам нарадных меншасці ў Валыні, а таксама і ў ваколічных вабласцях пераважнай большасці галасоў, правыя газэты падрыхтоўваюць глебу для скасаванья выбараў і апіраючца на нібы дапушчаную незаконнасць у выбарах.

Камуністы праходзяць у Сойм.

ВАРШAWA, 10-11. У Дамбрушкім раёне выбран у Сойм камуніст Рыбакі, у Варшаве—камуніст Крупіцкі. У Тарнобежскім раёне мэры выбран яшчэ адзін камуніст. Кандыдатам выстаўлены Домбаль і Ланцюгі.

Предстаўнік Гішпані Акэвэдо паведамляе, што гішпанскі партыя удалося прыстасаваць тэксты адзінага фронту з дэбрыймі вынікамі, як у эканомізм, гэтак і палітычнамі напрамку.

Предстаўнік балканскай федэральнай камуністычнай партыі Колядіў паведамляе, што камуністычнікі рукоў Румыніі і Юга-Славіі ажыне тэксты адзінага фронту там праэзідэнца з дэбрыймі польскіх.

Падлісная плата—
Звычайная—350 р. льготныя—250 р.
Плата за абвесткі—300 руб. за раздок пісціту.
Съесціні—на 50% дарожней.
Плата за публікацыю згіце дацумента:
За 1 дакумент—500 руб.
— кожны дадатковы—200 руб.
— копію кнітапіса—100 руб.
Чырвоно-зялёны Сал. Забецінскі—адрэсна.
Падлісна і абвесткі прымаюцца у Контр-агенцтве пры дзяржаўным Выдавецтве.
(Менск, Петрапаўлаўская, 8).

Адрэс рэдакцыі і адміністрацыі
МЕНСК, Захар'іўская, 97.

Ратуйце!

Вы на вёсцы я сягоніня.
Ой, дак што ж там робіцца!
Ну, пазверце—у самагоне
Скора вёска ўтопіца.
Ад налогу ўсе там лішкі
Да асташтвия мерачкі
Перагналі на кішкі,
Чаркі ды кватэрачкі,
З кожнай вёсکі да мястечка
Бурна разыграеца.—
З самагону чече рэчка—
Селянін куплеца.
Я пашоў па пад тую вёску
У іспалком дарогу,
Рад цвяроўлага са сьеўчкай
Не знайшоў нікога я.
З іспалкуму через «плошы»
Я іду ў міліцию,
А там зуды ўсе палочніцаць
З тай ракі падліцаю.
Дык падайце ж вёсцы руку
Ды нахай ухопіца.
Во ў праклятай речы труну
Вёска скора ўтопіца.

КРАПІВА.

IV Кангрэс Камуністычнага Інтэзоністычнага Іканалу.

Вячэрніе пасяджэнніне
11-га лістапада.

Дэлегат польскай камуністычнай партыі Міхалкоўскі ў свайго праведамля, што на апошніх выбарах у Польшчы камуністы атрымалі ў 4 вакругах звыш 100,000 галасоў. Камуністам удалось камбінацыі падлеціца блізка што на роўную часткі. Пры такіх варунках гаспадаром становіча зьяўляца націянальная меншасці. Ёсьць вескі, што блек забяціў падмогу Пілсудзкаму над варункам въмены палітыкі ўраду ў націянальным п'яніні.

Дэлегат Англіі Мерфі кажа, што наступ капіталіт ў Англіі вёўся па сусідліх мостацтва і ўсё ж ткі буржуазія разбурана. У апошні час становішча камуністычнай партыі добрае.

Бухарын зазначае, што французская камуністычнай партыі прыме дубрае дэбрыйніцай рэзэлюнцы, якія ў значайнай частцы застаюцца на п'ятары. Французская камуністычнай партыі не прыняла досыць чыннага ўдзелу ў работам руху. Бухарын зазначае, што выкананчыя камітэт меў на праўды, на левы, а праўдовых працягнікі напрамак. Бухарын заклікае к стварэнню магчымай інтернацыянальнай дыцыпліні.

На ранішнім пасяджэнні предстаўнік французской камуністычнай партыі Росмэр заяўляе, што яго партію крытыкуюць зусім спрэвадліва. Францыя—жандар контр-рэзалюцыі, пагтому належыцца патрабаваць ад французскіх камуністаў асабліва напружанай дзеянасці.

Предстаўнік Гішпаніі Акэвэдо паведамляе, што гішпанскі партыя удалося прыстасаваць тэкты адзінага фронту з дэбрыймі вынікамі, як у эканомізм, гэтак і палітычні напрамку.

Предстаўнік балканскай федэральнай камуністычнай партыі Колядіў паведамляе, што камуністычнікі рукоў Румыніі і Юга-Славіі ажыне тэксты адзінага фронту там праэзідэнца з дэбрыймі польскіх.

Предстаўнік туркістанскай партыі Кашапов паведамляе, што туркістанскі партыя не паддодаецца польскім ваконам.

